ASSOCIACIÓ NATURALISTA TORRELLENCA

INFORMACIÓ 309 NOVEMBRE 2026

Parc de Can Sostres - Torrelles de Llobregat

www.antlaformiga.org - ant.laformiga@gmail.com

CATÀLEG DE ZONES HUMIDES DE CATALUNYA

El 17 de juny del 2025, l´ANT va rebre un correu electrònic del Servei de Gestió d´Espais Naturals de la Generalitat de Catalunya informant que, des de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural, s´havien iniciat els treballs de revisió de l'actual Inventari de les zones humides de Catalunya amb els objectius de conservació i restauració, d'acord amb les directrius i actuacions previstes en el Marc d'acció prioritària i l'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya.

Tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*) a la riera de Torrelles.

Aquesta revisió implicava una anàlisi exhaustiva de les zones humides actualment inventariades, que inclouria la re-definició dels seus límits, la identificació de conflictes, l'exclusió o l'estudi de noves propostes d'inclusió a l'Inventari. Un cop completada aquesta revisió, els treballs es centrarien a dotar l'Inventari de contingut jurídic, amb l'objectiu d'aprovar el Catàleg de zones humides de Catalunya.

A l´ANT, com a agents coneixedors del territori, ens convidaven a participar en aquest procés de consulta i a fer-los arribar les nostres aportacions sobre nous espais que consideréssim susceptibles de ser-hi incorporats.

Barb cua-roig (*Barbus haasi*) a la riera de Torrelles.

En la reunió de junta del 28 de juliol del 2025, es va acordar, d´acord amb la petició rebuda, enviar les propostes d´inclusió al Catàleg de zones humides de Catalunya, dels dos únics espais humits existents al nostre entorn, la Bassa del mas Segarra i el tram mitjà de la riera de Torrelles, entre la rotonda de Cesalpina, en el terme municipal de Torrelles de Llobregat, i la rotonda de Sant Antoni, en el terme municipal de Sant Vicenç dels Horts. En aquest tram de la riera, d´una longitud d´uns 2.500 metres, hi corre l´aigua superficial durant tot l´any, mentre que en els trams del curs superior, amb inici Al terme de Begues, i l´inferior, el que enllaça amb el riu Llobregat, tenen períodes llargs que són secs.

El 20 de novembre del 2025 es va rebre un correu electrònic agraint la nostra participació en el procés i informant de la publicació al web dels resultats del procés de participació, en el qual s´incorporaven les dues propostes nostres, per a la revisió i actualització de l'Inventari de Zones Humides de Catalunya.

També s´informava de que s'estaven revisant i valorant totes les propostes rebudes per tal d'incorporar-les al document de l'Inventari de Zones Humides. El volum elevat de propostes implicava un temps més llarg de revisió i, per tant, de redacció de l'Inventari definitiu i actualitzat.

De moment, al cap d´un any, encara no s´ha aprovat i publicat aquest Inventari actualitzat de zones humides.

Blauet (*Alcedo athis*) a la riera de Torrelles.

LLISTA DE PRIMERES OBSERVACIONS D´ESPÈCIES ESTIVALS

Ballester (*Tachymarptys melba*). Vicenç Roig. 18/9/2026. Tabor.

Mastegatatxes (Ficedula hypoleuca). Vicenç Roig. 6/10/2026. Can Gallina.

Àguila marcenca (*Circaetus gallicus*). Vicenç Roig. 7/10/2026. Tabor.

Des del març fins a primers d´octubre s´ha rebut comunicació al grup d´ornitologia d´observacions d´**Aligot vesper** (*Pernis* apivorus), **Abellerol** (*Merops* apiaster), **Oriol** (*Oriolus oriolus*), **Colltort** (*Jynx torquilla*), **Ballester** (*Tachymarptys melba*), **Falciot negre** (*Apus* apus), **Oreneta cuablanca** (*Delichon urbica*), **Oreneta comuna** (*Hirundo rústica*), **Oreneta cua-rogenca** (*Cecropis rufula),* **Mosquiter de passa** (*Phylloscopus trochilus*), **Mosquiter pàl·lid** (*Phylloscopus bonelli*), **Xot** (*Otus scops*), **Àguila marcenca** (*Circaetus gallicus*), **Falcó mostatxut** (*Falco subbuteo*), **Falcó de la reina** (*Falco eleonorae*), **Tallareta comuna** (*Curruca communis*), **Tallarol gros** (*Sylvia borin*), **Tallarol de garriga** (*Curruca iberiae*), **Rossinyol comú** (*Luscinia megarhynchos*), **Bosqueta comuna** (*Hippolais polyglotta*), **Bitxac rogenc** (*Saxicola rubetra*), **Còlit gris** (*Oenanthe oenanthe*), **Capsigrany** (*Lanius senator*), **Mastegatatxes** (*Ficedula hypoleuca),* **Papamosques gris** (*Muscicapa* striata), **Gaig Blau** (*Coracias garrulus*), **Tórtora** (*Streptopelia turtur*), **Cigonya negra** (*Ciconia* nigra), **Enganyapastors** (*Caprymulgus europaeus*) i **Cotxa cua-roja** (*Phoenicurus phoenicurus*).

Una de les activitats que realitza cada any el grup d´ornitologia és la llista de les primeres observacions d´aus estivals. Es tracta de recollir la primera observació de cada espècie dels diversos observadors locals.

Algunes espècies, en el nostre entorn, no es detecten fins ben entrat l´estiu. D´altres, que només s´observen de pas, durant la migració, si no es detecten en el pas de la primavera no es poden tornar a detectar fins al setembre o l´octubre.

En el full informatiu del mes que ve, al desembre, es publicarà el llistat detallat de les observacions de les quals s´ha rebut comunicació.

Recordem que per als propers anys o per altres observacions ornitològiques d´interès es poden comunicar per correu electrònic a

ant.laformiga@gmail.com

També es pot fer, en cas de tenir fotografia o so, al projecte Observacions ornitològiques de l´ANT dins de la plataforma Minka. S´hi pot entrar des de la web de l´ANT i, si no ho heu fet, cal registrar-se. És a l´adreça següent:

https://minka-sdg.org/projects/observacions-ornitologiques-ant

Una altra opció és integrar-se al grup de WhatsApp d´ornitologia i comunicar-ho. Per integrar-se al grup no cal ser membre de l´ANT.

Es pot fer en aquest enllaç: **https://chat.whatsapp.com/ LJBRvkfrblbBzyDtpEXYiK**

MENJADORES PER ALS OCELLS

Mallerenga emplomallada (*Lophophanes cristatus*) en una menjadora amb cacauet. 23/10/2026. Vicenç Roig.

En el mes d´octubre ja s´han començat a entrar a Minka, al projecte Menjadores, les primeres fotografies d´ocells a les menjadores instal·lades. Ja s´ha pogut observar algun exemplar de Lluer (*Spinus spinus*) visitant les menjadores amb cacauet.

El grup d´ornitologia torna a recomanar la instal·lació de menjadores per a la tardor i l´hivern.

És quan arriben els ocells hivernants provinents del nord d´Europa que s´allunyen dels freds més rigorosos en busca d´aliment. També és el temps més adequat per posar menjadores a l´abast dels ocells que hi ha habitualment en el nostre entorn.

Si es vol ajudar, amb una aportació d´aliment suplementari, als ocells i, alhora, es vol gaudir de la seva presència propera per observar-los, ara és un bon moment per posar les menjadores.

Se´ls hi pot proporcionar l´aliment per a ocells que es ven normalment en les graneries. És molt efectiu el cacauet cru. Recordeu que l´aliment no pot ser salat ni torrat.

A Torrelles de Llobregat, a la botiga de la Cooperativa Agrícola, ja tenen cacauet cru i gra.

Després de fer els tallers de menjadores, els anys 2019 i 2021, es va obrir un projecte, que actualment és dins de la plataforma de ciència ciutadana Minka, on es poden introduir totes les observacions d´ocells visitant les menjadores instal·lades.

Si poseu les menjadores i feu fotografies dels ocells que les visiten, podeu entrar les vostres observacions a la següent adreça:

https://minka-sdg.org/projects/projecte-menjadores

Fins a finals de l´hivern 2025/2026 s´havien entrat en aquest projecte 1.901 observacions de les 14 espècies d´ocells següents:

Lluer (*Spinus spinus*)
Mallerenga blava (*Cyanistes caeruleus*)
Mallerenga carbonera (*Parus major*)
Pardal comú (*Passer domesticus*)
Mallerenga emplomallada (*Lophophanes cristatus*)
Tallarol capnegre (*Curruca melanocephala*)
Mallerenga petita (*Periparus ater*)
Tallarol de casquet (*Sylvia atricapilla*)
Pit-roig (*Erithacus rubecula*)
Cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*)
Pinsà comú (*Fringilla coelebs*)
Bruel (*Regulus ignicapilla*)
Cuereta blanca (*Motacilla alba*)
Merla (*Turdus merula*)

Mallerenga blava (*Cyanistes caeruleus*) en una menjadora. 24/10/2026. Vicenç Roig.

Cal dir que les observacions introduïdes d´algunes espècies són menjant a terra, per sota de les menjadores de reixeta, o en menjadores obertes.

25è CONCURS D´IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D´AUS

Aquests eren els noms correctes de les espècies (el nom científic i els populars en català, castellà i anglès) de les vuit fotografies del concurs d´enguany, corresponents als mesos de juliol, agost i setembre.

Foto nº 13:	*Lanius isabellinus* **Isabelline Shrike**	**Capsigrany pàl·lid** Alcaudón Isabel
Foto nº 14:	*Anthus spinoletta* **Water Pipit**	**Grasset de muntanya** Bisbita Alpino
Foto nº 15:	*Hieraaetus pennatus* **Booted Eagle**	**Àguila calçada** Aguililla calzada
Foto nº 16:	*Phoenicurus ochruros* **Blach Redstart**	**Cotxa fumada ssp oriental** Colirrojo Tizón
Foto nº 17:	*Glareola pratincola* **Collaret Pratincole**	**Perdiu de mar** Canastera Común
Foto nº 18:	*Charadrius semipalmatus* **Semipalmated Plover**	**Corriol semipalmat** Chorlitejo Semipalmeado

Aquestes eren les dues fotografies, enviades per Sergi Sales, corresponents al mes d´agost. Com que les va enviar tard es podien respondre fins el 15 de setembre.

Aquestes eren les dues fotografies, enviades per Sergi Sales, corresponents al mes de setembre. Es podien respondre fins el dimecres, 30 de setembre.

25è CONCURS D´IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D´AUS

Reproduïm la classificació del concurs amb la puntuació corresponent als mesos de gener al setembre i de la primera prova extra.

L´encarregat del concurs, Sergi Sales, enviarà la segona prova extra a l´inici del mes d´octubre i, a finals de la setmana següent, la tercera.

Es recorda als concursants que cal enviar les respostes dins dels terminis establerts per l´encarregat del concurs.

Classificació:

37,6 PUNTS:	Marc A. Libre
29,4 PUNTS:	Domènec Anguera
28,4 PUNTS:	Dani Paredes
25,6 PUNTS:	Núria Rodríguez
21,6 PUNTS:	Otger Fortià
20,8 PUNTS:	Coia Lladó
20,6 PUNTS:	Dani Rey Faura
20,2 PUNTS:	Maria Mira
18,2 PUNTS:	Vicenç Roig
17,8 PUNTS:	Martí Gonzalez
15,8 PUNTS:	Roser i Joan
15,4 PUNTS:	Sandra Morujo
11,6 PUNTS:	Pep Domènech
9,4 PUNTS:	Octavi i Eva
5,6 PUNTS:	Enric Morera
4,6 PUNTS:	Lluís Estrada
3 PUNTS:	Marc Pérez
2 PUNTS:	Cesc Capdevila
1 PUNT:	Josep Callau
0 PUNTS:	Beth Mejan

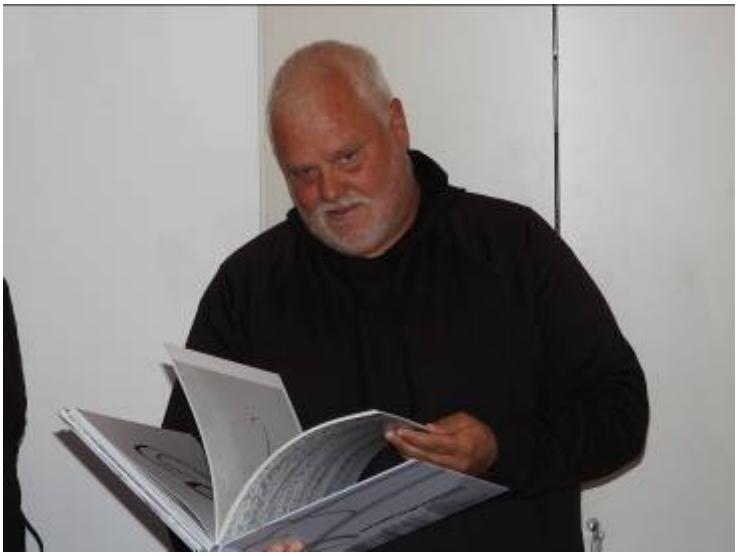

Sergi Sales, l´encarregat del concurs.

Els participants en l´acte final del 21è concurs d´identificació fotogràfica d´aus. 19/12/2022.

A continuació reproduïm les dues fotografies corresponents al mes d´octubre. Es podien respondre fins el dissabte, 31 d´octubre.

OBSERVACIONS ORNITOLÒGIQUES

Publiquem les observacions d´ocells del setembre del 2026 de les quals hem rebut comunicació. Al projecte "Observacions ornitològiques de Torrelles de Llobregat", dins de la plataforma Minka, hi ha més observacions amb fotografia o so. També hi ha més observacions fetes la primera quinzena d´octubre, durant el seguiment de la migració, des del turó de la Bruguera o del Tabor, que es poden trobar a la plataforma Trektellen. Des del grup d´ornitologia agraïm aquestes comunicacions a totes les persones que ho han fet.

Bitxac comú (*Saxicola rubicola*) (1 ex.) fotografiat a can Güell.
Dissabte, 31 d´octubre del 2026, a les 10,125hores.
Observador: Vicenç Roig

Titella (*Anthus pratensis*) (6 ex) fotografiats a can Güell.
Dissabte, 31 d´octubre del 2026, a les 10,16 hores.
Observador: Vicenç Roig

Pinsà comú (*Fringilla coelebs*) (1 ex) fotografiat a can Güell.
Dissabte, 31 d´octubre del 2026, a les 9,54 hores.
Observador: Vicenç Roig

Cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*) (1 ex) fotografiat a Torrelletes.
Dissabte, 31 d´octubre del 2026, a les 9,04 hores.
Observador: Vicenç Roig

Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*) (6 ex.) observats a l´església.
Divendres, 30 d´octubre del 2026, a les 14,20 hores.
Observador: Vicenç Roig

Lluer (*Spinus spinus*) (1 ex.) fotografiat al raval Roig.
Divendres,30 d´octubre del 2026, a les 10,15 hores.
Observador: Vicenç Roig

Esparver (*Accipiter nisus*) (1 ex.) observat a can Tòfol del racó.
Divendres,30 d´octubre del 2026, a les 8,50 hores.
Observador: Tomás Blasco

Xoriguer (*Falco tinnunculus*) (1 ex.) fotografiat a Torrelletes.
Dijous, 29 d´octubre del 2026, a les 11,56 hores.
Observador: Vicenç Roig

Puput (*Upupa epops*) (1 ex.) fotografiat a can Gallina.
Dilluns, 26 d´octubre del 2026, a les 11,45 hores.
Observador: Vicenç Roig

Voltor comú (*Gyps fulvus*) (1 ex) fotografiat a les Rovires.
Diumenge, 25 d´octubre del 2026, a les 11,40 hores.
Observador: Vicenç Roig

Ballester (*Tachymarptis melba*) (+100 ex.) observats a can Balasc de baix.
Divendres, 23 d´octubre del 2026, a les 10,30 hores.
Observador: Vicenç Roig

Cotoliu (*Lullula arborea*) (2 ex.) fotografiats a Torrelletes.
Dijous, 22 d´octubre del 2026, a les 11,06 hores.
Observador: Vicenç Roig

Àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*) (2 ex.) fotografiats a Torrelletes.
Dijous, 22 d´octubre del 2026, a les 11 hores.
Observador: Vicenç Roig

Corb (*Corvus corax*) (1 ex) fotografiat a can Gallina.
Dimarts, 20 d´octubre del 2026, a les 9,55 hores.
Observador: Vicenç Roig

Bruel (*Rebgulus ignicapilla*) (1 ex.) fotografiat a la serra de la creu de Sant Pau.
Dissabte, 17 d´octubre del 2026, a les 9,50 hores.
Observador: Vicenç Roig

Pardal de bardissa (*Prunella modularis*) (1 ex.) fotografiat a can Tòfol del racó.
Divendres,16 d´octubre del 2026, a les 9,30 hores.
Observador: Vicenç Roig

Durbec (*Coccothraustes coccothraustes*) (1 ex.) observat al carrer Enric Teira.
Divendres,16 d´octubre del 2026, a les 8,10 hores.
Observador: Tomás Blasco

Mosquiter comú (*Phylloscopus collybita*) (1 ex.) fotografiat a Torrelletes.
Dijous, 15 d´octubre del 2026, a les 9,30 hores.
Observador: Vicenç Roig

Colltort (C*Jynx torquilla*) (1 ex.) fotografiat a can Tòfol del racó.
Dimecres, 14 d´octubre del 2026, a les 10 hores.
Observador: Vicenç Roig

Aligot comú (*Buteo buteo*) (1 ex.) observat al mas Segarra.
Dimarts, 13 d´octubre del 2026, a les 13 hores.
Observador: Fernan Roig

Cabra boja (*Strix aluco*) (2 ex.) escoltats a la Plana.
Diumenge, 11 d´octubre del 2026, a les 21,30 hores.
Observador: Pep Domènech

Corb marí gros (*Phalacrocorax carbo*) (26 ex.) observats a can Güell.
Diumenge, 11 d´octubre del 2026, a les 17,27 hores.
Observadors: Juan Mora i Vicenç Roig

Falcó de la reina (*Falco eleonorae*) (1 ex.) observat a can Güell.
Dissabte, 10 d´octubre del 2026, a les 12,39 hores.
Observador: Juan Mora

Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*) (2 ex.) fotografiats al turó de la Bruguera.
Dissabte, 10 d´octubre del 2026, a les 9,26 hores.
Observador: Vicenç Roig

Xixella (*Columba oenas*) (9 ex.) observats a can Güell.
Dissabte, 10 d´octubre del 2026, a les 8,50 hores.
Observador: Juan Mora

Bitxac comú (*Saxicola rubicola*) (1 ex.) fotografiat a cal Mixerris vell.
Divendres,9 d´octubre del 2026, a les 9,25 hores.
Observador: Vicenç Roig

Bec de corall senegalès (*Estrilda astrild*) (x ex.) fotografiats ala Clota.
Dijous, 8 d´octubre del 2026, a les 11,56 hores.
Observador: Vicenç Roig

Àguila marcenca (*Circaetus gallicus*) (2 ex.) fotografiats al Tabor.
Dimecres, 7 d´octubre del 2026, a les 17,25 hores.
Observador: Vicenç Roig

Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*) (1 ex.) observat a les penyes de can Riera.
Dimecres, 7 d´octubre del 2026, a les 10,55 hores.
Observador: Vicenç Roig

Mastegatatxes (*Ficedula hypoleuca*) (1 ex.) fotografiat a can Gallina.
Dimarts, 6 d´octubre del 2026, a les 10,24 hores.
Observador: Vicenç Roig

Cotoliu (*Lullula arborea*) (2 ex.) escoltats a la serra de can Valent.
Dimarts, 6 d´octubre del 2026, a les 10 hores.
Observador: Tomás Blasco

Cigonya negra (*Ciconia nigra*) (2 ex.) observats al Tabor.
Dilluns, 5 d´octubre del 2026, a les 19,12 hores.
Observador: Vicenç Roig

Àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*) (1 ex.) fotografiat al Tabor.
Dilluns, 5 d´octubre del 2026, a les 16,47 hores.
Observador: Vicenç Roig

Merla blava (*Monticola solitarius*) (1 ex) fotografiat a can Balasc de baix.
Diumenge, 4 d´octubre del 2026, a les 10,40 hores.
Observador: Vicenç Roig

Cotoliu (*Lullula arborea*) (1 ex.) escoltat a la creu de Sant Pau.
Diumenge, 4 d´octubre del 2026, a les 9,10 hores.
Observador: Tomás Blasco

Arpella comuna (*Circus aeruginosus*) (1 ex.) observat a can Güell.
Dissabte, 3 d´octubre del 2026, a les 10,36 hores.
Observador: Juan Mora

Àguila marcenca (*Circaetus gallicus*) (1 ex.) observat a can Güell.
Dissabte, 3 d´octubre del 2026, a les 9,35 hores.
Observador: Juan Mora

Picot garser gros (*Dendrocopos major*) (1 ex.) fotografiat a can Pi.
Dissabte, 3 d´octubre del 2026, a les 9,25 hores.
Observador: Vicenç Roig

Gratapalles (*Emberiza cirlus*) (1 ex.) fotografiat a Torrelletes.
Dijous, 1 d´octubre del 2026, a les 10,57 hores.
Observador: Vicenç Roig

Bitxac comú (*Saxicola rubicola*) (1 ex.) fotografiat a Torrelletes.
Dijous, 1 d´octubre del 2026, a les 10,22 hores.
Observador: Vicenç Roig

Passerell (*Linaria cannabina*) (x ex.) fotografiats a Torrelletes.
Dijous, 1 d´octubre del 2026, a les 9,47 hores.
Observador: Vicenç Roig

Acompanyem aquest full informatiu amb el número 294 de la Col·lecció Documents d´ant, que porta el títol **"Projecte Orenetes"** .

El grup d´ornitologia de l´ANT va realitzar censos dels nius d´Oreneta cuablanca els anys 2001 i 2005 al municipi de Torrelles de Llobregat.

El 2007, quan es va iniciar el Projecte Orenetes, amb l´impuls de l´Institut Català d´Ornitologia i la Fundació Territori i Paisatge, es va tornar a fer aportant les dades locals al projecte. A partir d´aleshores es va fer cada any.

Hem considerat interessant recollir en aquest document un article publicat a la revista de divulgació científica de la Universitat de València, de Pere Alzina Bilbeny i Enric Badosa Malagelada, precursors dels censos d´Oreneta cuablanca en el municipi d´Arenys de Mar, i d´una entrevista publicada al diari El Punt Avui a Pere Alzina Bilbeny on es detallen les raons que els van impulsar a fer els censos i expliquen la creació del Projecte Orenetes.

Ho hem complementat amb les instruccions, per a fer els censos, publicades a la web del Projecte Orenetes.

A continuació reproduïm dues informacions de la web del Projecte Orenetes. La primera fa referència al nombre de nius comptats en els últims anys que s´han incrementat amb els censos realitzats al País Valencià i a les illes Balears. La segona mostra com distingir els nius de les cinc espècies presents al territori.

Protegim més nius d'oreneta que mai

04-08-2026

Aquest 2026 ha estat l'any en què més nius d'oreneta cuablanca s'han comptat en el marc del projecte Orenetes. Recordeu que tots els nius que registreu a Orenetes.cat queden incorporats al Visor Nius i, per tant, queden protegits.

Aquest any hem comptat 11.000 nius més que l'any passat i més de 8.000 nius més que l'anterior rècord, assolit el 2022. Ara bé, haver comptat més nius no vol dir necessàriament que aquest any hi hagi hagut més orenetes, sinó que, en bona part, és fruit de l'augment de la participació en el projecte.

Els companys de la Societat Valenciana d'Ornitologia (SVO) són, en part, responsables d'aquest increment de participació. Han fet una gran tasca de divulgació del projecte entre els seus seguidors i, alhora, hi han participat activament. Tampoc ens podem oblidar dels companys del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Natura (GOB), que un any més han continuat fent una gran feina de participació, com ja fan des de fa uns anys.

Al mapa següent podeu veure la comparativa dels municipis que han participat en el projecte aquest any i l'any passat.

A Catalunya també s'ha fet una gran tasca de prospecció i participació, especialment en zones on habitualment no hi havia participació en el projecte.

Per tot això, us volem donar les gràcies a totes i tots els que heu col·laborat un any més en el projecte. La vostra participació ha contribuït a protegir més nius i a donar a conèixer una mica més

aquesta espècie tan vinculada als nostres pobles i ciutats.
Moltes gràcies per formar part d'Orenetes!

Saps identificar els nius de les orenetes?
22-05-2026

A partir del mes d'abril començarem a veure les orenetes construint els seus nius. Totes les espècies d'oreneta, a excepció de l'oreneta de ribera, fan el niu a partir de boletes fetes amb fang i la seva saliva i sovint es situen en construccions humanes. Però quan veus un niu d'oreneta, saps realment identificar a quina espècie d'oreneta correspon? Si encara no ho tens clar, hem preparat aquesta notícia perquè puguis sortir de dubtes!

Oreneta cuablanca

L'oreneta cuablanca fa nius en forma de bola, utilitzant un angle de 90º. Tenen una petita obertura per on els pares entren i surten per covar els ous i alimentar els polls. És molt fàcil trobar-los a les façanes dels edificis, sota els balcons o els voladissos de les teulades. Son els nius que censem en el projecte Orenetes.cat

Oreneta comuna

L'oreneta comuna fa nius en forma de tassa, per tant, tota la part superior del niu queda descoberta. A més de fang, també fan servir palla per donar-li consistència. Es poden trobar en construccions que sempre estiguin obertes, com per exemple garatges, porxos, túnels...

Oreneta cua-rogenca

L'oreneta cua-rogenca fa un niu semblant a l'oreneta cuablanca, però en comptes de tenir una obertura té un petit túnel com a accés. Generalment, els podem trobar enganxats al sostre a sota de túnels, ponts o dins de balmes de roca. Això sí, és una espècie menys freqüent a Catalunya que la comuna i la cuablanca.

Roquerol

El roquerol fa un niu en forma de tassa, però a diferència del niu d'oreneta comuna, aquest només conté boletes de fang i és una mica més petit i pla. Es troben habitualment sota de balcons o voladissos d'edificis de pobles de muntanya, però també en estructures verticals de roca.

Oreneta de ribera

Aquesta espècie d'oreneta excava túnels en talussos a prop de rius i hi construeix un niu amb matèria vegetal a l'interior. És juntament amb l'oreneta cua-rogenca, l'espècie menys freqüent a Catalunya.

RECULL DE PREMSA

Acompanyem aquest full informatiu amb el recull de premsa número 212 que porta el títol "**Reintroducció del Vell marí**". Hi hem incorporat informacions del Diari de Girona, Diari de Tarragona, La Vanguardia, El Periódico i dels digitals Hora Nova i Nació.

Les informacions tracten sobre el projecte de reintroducció del Vell marí o Foca monjo (*Monachus monachus*) a la costa catalana i balear. Ja fa molts anys que es parla d´aquest projecte de reintroducció i el fet que ara es programi per al 2027 els primers passos per fer-la realitat ja ha generat l´oposició d´alguns ajuntaments de la Costa Brava.

La principal dificultat del projecte és fer-lo compatible amb l´excessiva humanització de la costa catalana. En canvi sembla que la reintroducció a l´illa de Cabrera, ja declarada parc nacional, seria més fàcil de portar-se a terme i sense cap oposició.

En alguna de les informacions publicades es parla del tancament a l´ús públic d´un sector del cap de Creus que afectaria tres cales a l´entorn de Cala Jugadora. Suposaria limitar l´accés d´embarcacions en aquest sector de la costa i també restriccions d´accés per terra.

Però, segons en Jordi Sargatal, el projecte s´iniciarà l´any 2027, caldrà estudiar tots els efectes, tractar-ho dins dels òrgans del Parc Natural del Cap de Creus i negociar-lo amb totes les parts.

A continuació reproduïm les notes de la web de la Generalitat de Catalunya sobre les espècies marines protegides entre les quals consten les foques.

A continuació, com a mostra de la dificultat que es podrà trobar la reintroducció del Vell marí, reproduïm una informació publicitària publicada al Diari de Tarragona sobre un espai amb visites turístiques.

Espècies marines protegides

El dofí, la tortuga i la foca són algunes de les espècies marines protegides

Fragment de la fitxa tècnica de les espècies marines protegides.

Als mars i oceans hi ha un ampli ventall d'hàbitats dels què en viuen milers d'espècies d'animals i plantes. Una biodiversitat que constitueix la base fonamental dels ecosistemes marins i de la seva capacitat d'oferir béns i serveis dels quals la societat es beneficia.

Malgrat la importància clau dels mars en la nostra societat actual, multitud d'activitats humanes exerceixen pressions negatives sobre els seus ecosistemes i, en definitiva, posen en perill la garantia de que puguin seguir servint de base per a la nostra economia futura.

Per frenar la pèrdua de biodiversitat actual i garantir el bon funcionament dels ecosistemes s'han desenvolupat diferents mesures a tots els nivells, territorials i sectorials. Entre totes aquestes accions, hi ha la protecció de la biodiversitat per mitjà de normatives sectorials.

En aquest sentit, històricament als ecosistemes marins la protecció d'espècies s'ha dut a terme tant des d'una perspectiva pesquera com ambiental. En qualsevol cas, la finalitat sempre ha estat la preservació i conservació de la biodiversitat marina i, per tant, també dels recursos marins vius.

Tenint en compte que totes les activitats humanes que tenen lloc als mars (tant professionals com recreatives) poden interaccionar accidentalment amb diferents espècies de fauna vertebrada marina, a continuació es presenta un llistat de totes les espècies d'aquest grup actualment protegides per les diferents normatives sectorials.

En aquest sentit, podeu descarregar-vos una fitxa tècnica amb un recull de totes les espècies o grups d'espècies protegides, així com

consultar els apartats de les espècies marines protegides que presenten tant una interacció amb les activitats marítimes recreatives com professionals.

Mamífers marins

A la costa catalana s'han albirat més de 20 espècies de cetacis entre les quals s'hi troben el dofí llistat (Stenella coeruleoalba), el dofí mular (Tursiops truncatus), el dofí comú (Delphinus delphis), el cap d'olla negre (Globicephala melas), el cap d'olla gris (Grampus griseus), el zífid comú (o "Zifio de Cuvier" Ziphius cavirostris), el catxalot (Physeter macrocephalus) i el rorqual comú (Balenoptera physalus). Històricament, a la costa catalana hi havia presència del pinnípede vell marí (o foca monjo del Mediterrani, Monachus monachus), però actualment es troba en el llistat d'espècies en perill d'extinció.

Els factors d'amenaça que poden afectar les poblacions de mamífers marins són: la contaminació per presència elevada de plàstics i productes residuals químics, la bioacumulació de metalls pesants, la reducció o canvi en les poblacions de preses degut al canvi climàtic o a la sobrepesca, el transport marítim i d'esbarjo que comporta un increment del soroll ambiental així com una major probabilitat de col·lisió amb les embarcacions.

Catxalot a les costes de Catalunya.

Promoure el desenvolupament sostenible i responsable de les activitats marítimes i pesqueres, tant recreatives com professionals, esdevé un punt clau per a la protecció dels mamífers marins.

Des de la Direcció de Pesca i Afers Marítims i altres unitats de la Generalitat de Catalunya es treballa amb científics, pescadors, centres d'activitats marítimes i entitats sene ànim de lucre per reduir els impactes sobre aquestes espècies; millorant les pràctiques d'albirament i establint protocols de comunicació de captures accidentals i d'encallaments d'individus en les platges.

En aquest sentit es destaca la Xarxa de Rescat de fauna marina de la Generalitat de Catalunya que manté un protocol de resposta en cas de trobar un mamífer marí al litoral català.

La Cova del Llop Marí: un racó natural i només accessible des del mar

A L'Hospitalet de l'Infant és un d'aquells racons únics que té la Costa Daurada i un dels seus grans atractius naturals

Diari de Tarragona - 13.07.2026

Interior de la Cova del Llop Marí cedida

Hi ha llocs que no s'hi expliquen: se senten, es naveguen i es viuen. Llocs on el mar parla en veu baixa, on les roques guarden antigues llegendes i on cada remada us acosta a una experiència difícil d'oblidar.

La Cova del Llop Marí, a l'Hospitalet de l'Infant , és un d'aquells racons únics de la Costa Daurada: natural, misteriós, bell i només accessible des del mar.

Nàutic Parc us convida a descobrir-la de la manera més autèntica: navegant-hi en caiac de mar, acompanyat per un guia experimentat i envoltat d'aigües cristal·lines. Una proposta pensada per connectar amb el mar, la natura i aquesta sensació de llibertat que apareix quan deixem enrere la rutina.

La ruta amb caiac fins a la Cova del Llop Marí és molt més que una activitat nàutica. És una petita aventura per deixar-se emportar: remar al costat de la costa, sentir la brisa, escoltar l'aigua contra les roques i acostar-se a poc a poc a l'entrada d'una cova envoltada de misteri. Una experiència perfecta per compartir en parella, amb amics, família o en grup.

Situada a prop de la platja del Torn, aquesta cova és una de les visites amb més demanda de cada temporada i un dels grans atractius naturals del nostre litoral. Formada per la força de l'onatge a l'interior de la muntanya, conserva una atmosfera especial que sorprèn des del primer moment.

La llegenda explica que el Llop Marí era un animal fantàstic creat per Neptú per protegir aquestes costes dels pirates que s'acostaven a l'Hospitalet de l'Infant.

També es diu que la cova va ser un dels darrers refugis de la foca mediterrània, coneguda com a foca monjo o llop marí, una espècie que antigament poblava la Mediterrània i que va desaparèixer del nostre litoral a principis del segle XX.

En entrar a la Cova, la llum que arriba des del mar, els reflexos sobre la pedra i el silenci creen un escenari natural ple d´emoció.

Al seu interior s'hi amaga un espai sorprenent, una petita platja que canvia segons l'estat del mar i una galeria lateral en ziga-zaga. La resta, ho haureu de descobrir vosaltres.

MINKA

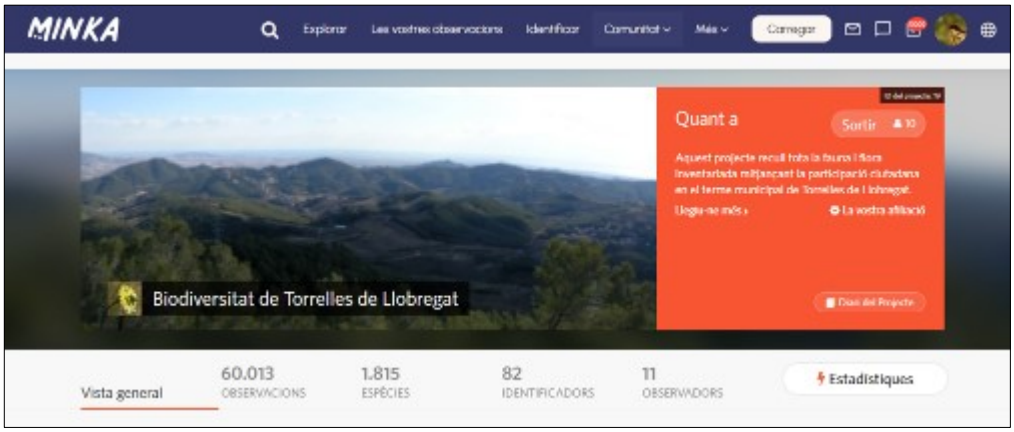

A l´abril del 2022, quan es va crear la plataforma Minka, s´hi va traslladar el projecte creat per l´ANT denominat Biodiversitat de Torrelles de Llobregat. Abans aquest projecte s´havia instal·lat a la plataforma de ciència ciutadana Natusfera.

L´ANT va crear el projecte, inicialment, quan Jaume Piera, en una xerrada a la Biblioteca Pompeu Fabra, ens va venir a promocionar el projecte de ciència ciutadana promogut per l´Institut de Ciències del Mar, informant de la utilitat científica de la recollida de dades a partir de la col·laboració de les persones no necessàriament expertes o amb coneixements teòrics.

A principis del mes d´octubre del 2026 el projecte Biodiversitat de Torrelles de Llobregat ha superat la xifra de 60.000 observacions incorporades.

A continuació reproduïm una captura de pantalla amb les xifres de les observacions distribuïdes per les diverses branques dels éssers vius.

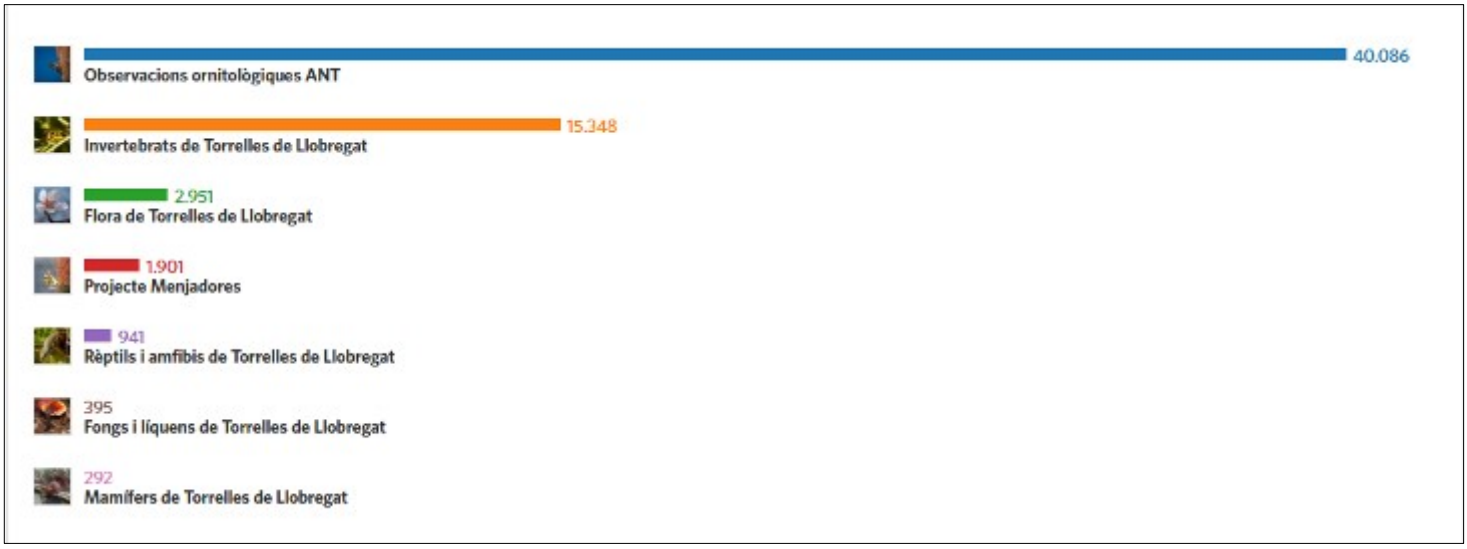

A la web de Minka es descriuen els objectius i el funcionament d´aquesta plataforma de ciència ciutadana.

MINKA és una plataforma de ciència ciutadana per recopilar dades ambientals i de biodiversitat, enfocada a contribuir amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

MINKA ofereix una gamma de característiques clau i una proposta de valor convincent. La plataforma permet als usuaris recopilar i emmagatzemar dades, alhora que facilita la seva publicació perquè els investigadors i responsables de polítiques puguin accedir-hi. Un procés de validació col·laboratiu en el que participen experts garanteix la precisió i fiabilitat de les observacions. La plataforma empodera als ciutadans, tanca l'escletxa entre l'experiència científica i el públic, i promou la participació de la comunitat i l'intercanvi de coneixements.

En donar suport als ODS, contribueix a les prioritats globals per a la sostenibilitat ambiental i ajuda a monitorar el progrés cap a objectius específics. Els avantatges inclouen accessibilitat, escalabilitat, participació comunitària i impacte a llarg termini. Introdueix un enfocament nou per a la ciència ciutadana, que combina interfícies fàcils d'utilitzar, validació col·laborativa i una eina de visualització per recolzar debats basats en evidència.

En general, la plataforma és important per democratitzar el monitoreig ambiental, fomentar la comprensió de la biodiversitat i els patrons ambientals i l'impacte humà, i permetre la presa de decisions basades en evidència i estratègies de sostenibilitat per un futur més viable.

MINKA es destaca com una de las plataformes pioneres que adopta un enfocament participatiu per la recopilació de dades pels Objectius de Desenvolupament Sostenible a través d'una plataforma oberta.

MINKA representa un enfocament innovador del concepte observatori ciutadà. Compleix una doble funció com a infraestructura de recerca per a la ciència ciutadana i com a centre digital per a les comunitats involucrades en la participació pública a la investigació científica. El 2022, es va establir oficialment com una iniciativa del grup de recerca EMBIMOS, liderat per Jaume Piera, i té la seu a l'Institut de Ciències del Mar del Consell Superior d'Investigacions Científiques d'Espanya a Barcelona. Ara, gràcies a una associació amb la PIME Quanta Labs, formen el braç executiu dinàmic de MINKA.

FAUNA MORTA

FAUNA EN PERILL A L´ENTORN DE TORRELLES DE LLOBREGAT

JUSTIFICACIÓ DE L´EXPOSICIÓ FAUNA EN PERILL. HO PODEM EVITAR?

Del dimentres, 2 al dimentres, 16 de novembre a la Biblioteca Pompeu Fabra

Exposició:

Fauna en perill.
Ho podem evitar?

Des que, en el full informatiu número 29, corresponent al juliol de l´any 2003, es va publicar la primera notificació de l´observació d´un exemplar mort atropellat de Serp blanca, periòdicament s´han anat rebent comunicacions de les observacions de fauna morta.

Fent una recopilació exhaustiva de totes les notes publicades ens hem adonat que, des de l´any 2003 fins ara, en gairebé deu anys, s´han rebut vuitanta comunicacions de fauna morta accidentalment.

A més estem convençuts, que aquests vuitanta exemplars de fauna salvatge, on la seva majoria morts per l´empremta humana sobre la natura, són només la punta de l´iceberg d´un efecte encara molt més gran, que sovint passa sense que ens n´adonem, sobre les poblacions de les diverses espècies de fauna.

Preparant aquesta exposició ens han arribat notícies inconcretes d´un gran nombre d´exemplars de fauna afectats que no s´han pogut comptabilitzar.

Les causes incidentals de les morts recollides es poden classificar de la següent manera:

Atropellaments per vehicles. Aquesta és la causa més important de la mort accidental de fauna salvatge. També és la causa més fàcil d´observar i, per tant, suposa el 85% de les comunicacions rebudes. En el mapa es pot veure que la situació on s´han trobat són principalment la carretera Bv-2005, de Torrelles de Llobregat a Sant Vicenç dels Horts, la vorant, la carretera del raval Mas, la carretera del raval Torrelletes i, també, encara que en menor nombre, diverses carrers d´urbanitzacions i camins agrícoles i forestals.

Col·lisió en vidres. Aquesta causa afecta pràcticament només a l´avifauna que, en vol, no s´adona de l´existència del vidre, hi topa amb força, i, sovint, acaba morint.

Electrocució. Aquesta causa afecta a les aus d´una certa envergadura, especialment les rapinyaires, les quals sovint es posen en torres de línies elèctriques i, quan fan contacte, moren electrocutades. Tot i que hi ha diverses de torres elèctriques que ho poden evitar, la seva instal·lació encara no es fa de forma extensiva a tot arreu.

Del 2 al 16 de novembre del 2012, a la Biblioteca Pompeu Fabra, va estar oberta l´exposició “Fauna en perill. Ho podem evitar?” instal·lada per l´ANT.

Després es va publicar el document, amb el número 128 dins de la col·lecció, amb el títol “Fauna en perill a l´entorn de Torrelles de Llobregat” amb la informació recollida a l´exposició.

Aquest treball estava basat en la recollida de les dades d´exemplars de fauna trobats morts per diverses circumstàncies però en què la majoria de casos era a causa d´atropellaments en les carreteres, carrers i camins.

Després, en aquest full informatiu, hem anat publicant periòdicament les observacions de fauna morta de les quals s´ha rebut la comunicació.

Segurament per falta de prospecció, ha anat disminuint la recepció de comunicacions d´observacions de fauna morta. Des de la nostra entitat és interessant rebre aquestes comunicacions per poder estudiar la fauna existent i les causes de la mortalitat.

A continuació publiquem les comunicacions de fauna morta rebudes en els últims mesos.

18/3/2026 **Musaranya comuna** (*Crocidura rusula*) (1 ex.) capturat per animal domèstic a can Coll. Vicenç Roig

19/3/2026 **Ratolí domèstic** (*Mus musculus*) capturat per animal domèstic al raval Mas. Vicenç Roig

21/3/2026 **Musaranya comuna** (*Crocidura rusula*) (1 ex.) atropellat a la carretera de Torrelletes. Vicenç Roig

30/5/2026 **Musaranya comuna** (*Crocidura rusula*) (1 ex.) capturat per animal domèstic al camí de la costa del Pedró. Vicenç Roig

31/5/2026 **Mallerenga carbonera** (3 polls) observats morts en una caixa niu a cal Pinassa. Tomás Blasco

1/6/2026 **Serp verda** (*Malpolon monspessulanus*) (1 ex.) atropellat al carrer Major. Josep Domènech

7/6/2026 **Musaranya comuna** (*Crocidura rusula*) (2 ex.) capturats per animal domèstic al camí de la vall de can Reinal. Vicenç Roig

10/6/2026 **Musaranya comuna** (*Crocidura rusula*) (1 ex.) capturat per animal domèstic a can Coll. Vicenç Roig

28/6/2026 **Mallerenga carbonera** (Parus major) (1 ex.) trobat mort en una caixa niu amb una pota enganxada per fils. Josep Callau

14/8/2026 **Musaranya nana** (*Suncus etruscus*) (1 ex.) trobat mort a can Güell. Juan Mora

17/8/2026 **Merla** (*Turdus merula*) (1 ex.) observat de mort accidental, penjant d´un fil a una branca, a les Camanyes. Vicenç Roig

30/8/2026 **Rata traginera** (*Rattus rattus*) (1 ex.) capturat per animal domèstic al raval Roig. Vicenç Roig

13/9/2026 **Geneta** (*Genetta genetta*) (1 ex.) observat mort atropellat a la carretera Bv-2005, sota can Casanoves. Pep Domènec.

L´ORENETA CUA-ROGENCA A TORRELLES DE LLOBREGAT

Niu d´Oreneta cua-rogenca dins d´una masia deshabitada. 25/9/2024.

L´**Oreneta cua-rogenca** (*Cecropis rufula*) era una espècie no detectada pel grup d´ornitologia en l´entorn de Torrelles de Llobregat des de la fundació de l´entitat. Si que hi havia una informació de Francesc Capdevila de l´observació antiga d´un niu en unes penyes a Torrelletes.

L´any 2021 es van poder afegir a la taula fenològica observacions fetes al juny i l´agost. Van ser les primeres observacions d´aquesta espècie en el nostre entorn.

Fins l´any 2024 no es va poder observar el primer niu construït. En aquest any es van incloure a la taula fenològica observacions realitzades en els mesos d´abril, agost i setembre.

L´any 2025 ja es van poder fer observacions des del març fins el setembre, en tots els mesos, que consten a la taula fenològica.

Aquest any 2026, a partir del març i fins al setembre, es van introduir a Minka 57 observacions d´Oreneta cua-rogenca.

Oreneta cua-rogenca (3 ex.) als moviments de terra del parc de can Coll. 24/6/2025.

En total a la plataforma Minka hi ha introduïdes 134 observacions de l´Oreneta cua-rogenca, en el municipi de Torrelles de Llobregat, fetes totes elles entre els anys 2024, 2025 i 2026.

Observacions d´Oreneta cua-rogenca a Minka

2024	**28**
2025	**49**
2026	**57**

Niu construït en el ràfec d´una casa sobre un niu de Vespa asiàtica i abandonat. 1/9/2025.

Historial de les observacions introduïdes a Minka.

Com a mínim, durant els anys 2025 i 2026, s´han detectat dues parelles nidificants. Una amb el niu construït dins d´una masia deshabitada i l´altra amb el niu construït sota un pont.

Restaria comprovar si els exemplars observats enguany a l´entorn de can Nicolau, a Torrelletes, correspondrien a una altra parella nidificant allí o no.

Oreneta cua-rogenca (2 ex.) en un arbre a la Clota. 7/8/2025.

Niu d´Oreneta cua-rogenca situat a sota d´un pont. 27/6/2026.

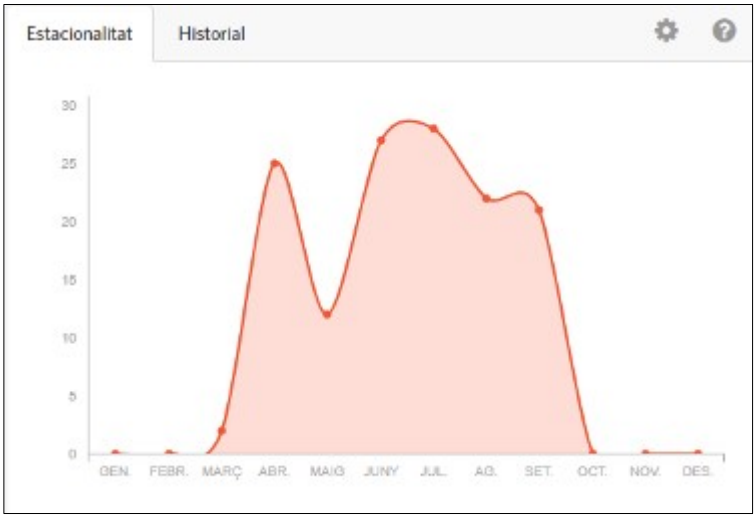

Estacionalitat de les observacions introduïdes a la plataforma Minka.

Oreneta cua-rogenca a can Nicolau, a Torrelletes. 13/6/2026.

Oreneta cua-rogenca al raval Mas. 10/4/2026.

Que aquesta espècie s´hagi pogut detectar aquests últims tres anys en el nostre entorn és degut a la seva tendència a expandir-se al territori de Catalunya. Mentre l´Atles de nidificants del 1975-83 establia la nidificació en 14 quadrícules com a segura, probable o possible, l´Atles del 1999-2002 ja la detectava en 69 quadrícules. En aquest Atles s´establia la població a Catalunya entre 217 i 361 parelles.

Actualment segons l´Atles del 2015-18 nidifiquen a Catalunya entre 1.300 i 9.400 parelles.

Oreneta cua-rogenca *(Cecropis rufula)*

Nidificant estival, localitzat i no gaire abundant, distribuït de forma irregular per ambients de caire mediterrani. Migrador regular, però escàs, arreu del territori, detectat més sovint al pas prenupcial.

Ordre	Passeriformes
Família	Hirundinidae
Llista Patró	Categoria A
Població catalana	1.300-9.400 Parelles
Població europea	1.427.518-3.342.747 Parelles
Nidificació	Projecte Nius

Estat de conservació

Catalunya	Propera a l'amenaça
Europa	Preocupació menor

Legislació aplicable

Conveni Berna	Annex II (Espècie Estrictament Protegida)
Catàleg de Fauna Salvatge de Catalunya (Decret 172/2022)	PR Espècie protegida (Categoria D)
Decret pel qual es regulen les activitats que poden afectar les espècies de fauna salvatge (148/1992)	Annex I (Espècie sensible)

Fitxa de l´Oreneta cua-rogenca al SIOC (Servidor d´Informació Ornitològica de Catalunya)

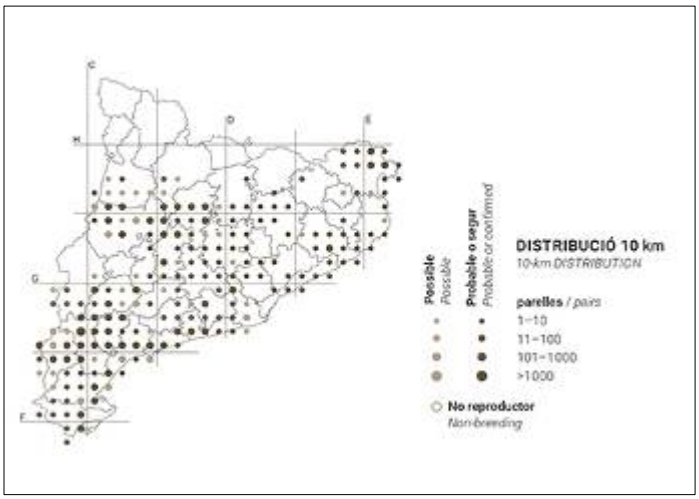

Mapa de distribució de l´espècie en època reproductora.

L´ALBUFERA DE MALLORCA

El GOB de Mallorca, en el seu butlletí digital de l´octubre, reclama la restauració de l´Albufera de Mallorca i informa de la I Jornada Natura de Calvià on el GOB va demanar la reactivació del projecte del Parc Natural del Ponent de Mallorca.

Reproduïm els articles del butlletí.

1 de setembre de 2026

Reclamam que el nou PRUG afronti la restauració ecològica de s'Albufera de Mallorca

L'increment de les espècies típiques de zones salobres, com el flamenc, el bec d'alena o l'ànnera blanca, indiquen la progressiva salinització de s'Albufera. Foto: Toni Muñoz.

La recuperació hídrica de la zona humida i la restauració del sistema dunar des Comú haurien de ser projectes prioritaris, i demanam que es promogui la seva incorporació al Pla Nacional de Restauració.

El GOB ha presentat les seves aportacions a la consulta prèvia per a l'elaboració del nou Pla rector d'ús i gestió (PRUG) del Parc Natural de s'Albufera de Mallorca.

El PRUG és l'instrument de planificació a mig termini per als espais naturals protegits, i el darrer que va ser aprovat per a s'Albufera correspon al període 1999-2002. Aquesta greu anomalia (prop de 25 anys ja sense planificació gestora) ha deixat s'Albufera a mercè de les planificacions anuals i sense un projecte a mig termini, una situació que complica l'adopció de mesures estratègiques per abordar els reptes més importants d'aquest espai natural.

El parc natural està sotmès actualment a una problemàtica greu i complexa, i l'impuls al nou PRUG és una bona oportunitat per escometre-la i revertir la degradació ambiental que pateix.

Les nostres aportacions identifiquen dos grans projectes de restauració que haurien de constituir prioritats del nou PRUG: la recuperació del funcionament hidrològic i dels ecosistemes d'aigua dolça de s'Albufera, i la restauració i adaptació del sistema platja-duna des Comú. Consideram, a més, que la dimensió d'aquests dos problemes justifica que el Govern de les Illes Balears promogui la seva incorporació al Pla Nacional de Restauració, que s'ha d'elaborar en aplicació del nou Reglament europeu de restauració de la natura.

Recuperar l'aigua dolça, primera prioritat

Al llarg dels darrers anys hem denunciat públicament en diverses ocasions que la degradació hídrica és el problema de conservació més greu que pateix actualment s'Albufera. La reducció de les aportacions d'aigua dolça, la salinització i els problemes de qualitat de l'aigua estan transformant progressivament les comunitats biològiques de la zona humida, vegent-se afectats especialment els hàbitats i les espècies més valuoses. Es tracta, a més, d'un problema reiteradament documentat pels mateixos informes tècnics i memòries de gestió del Parc.

Per això, reclamam que el nou PRUG estableixi com a actuació prioritària la determinació del cabal ecològic mínim necessari per

conservar i recuperar s'Albufera, inclosa la quantitat i qualitat mínima d'aigua que ha d'entrar per la Font de Son Sant Joan i per les altres aportacions significatives.

Igualment demanam que es determinin i es controlin les extraccions reals dels aqüífers que alimenten la zona humida i que, si aquestes impedeixen garantir el cabal ecològic necessari, s'impulsin les revisions, reduccions o limitacions que corresponguin, alhora que es desenvolupen fonts alternatives d'abastiment.

L'aigua necessària per conservar s'Albufera no pot ser simplement la que sobri després d'atendre els usos existents. S'ha de determinar científicament quanta aigua necessita l'ecosistema i garantir-ne les aportacions necessàries per recuperar-lo.

Restaurar un sistema dunar que està perdent la seva estructura

Al sistema platja-duna des Comú la regressió de la costa i la degradació del primer front dunar han provocat la pèrdua de bona part de l'estructura pròpia d'un sistema dunar funcional.

Consideram que el nou PRUG hauria de plantejar com recuperar una seqüència funcional entre la platja seca, les dunes embrionàries, les dunes mòbils amb vegetació psammòfila i les formacions dunars més estabilitzades, assumint al mateix temps la realitat de l'escenari al que ens enfrontam, en el que l'augment del nivell de la mar obligarà progressivament el sistema a desplaçar-se cap a l'interior.

El repte no és senzill, i potser requerirà adoptar mesures que vagin més enllà del que s'ha fet fins ara intentant afavorir la recuperació natural del front dunar. També caldrà reservar l'espai interior necessari perquè les dunes puguin retrocedir, racionalitzar accessos i passarel·les, mantenir les restes de posidònia sobre la platja i evitar noves infraestructures que rigiditzin la costa o impedeixin aquesta migració.

L'objectiu hauria de ser recuperar un sistema dunar funcional i donar-li espai perquè pugui adaptar-se a la regressió futura de la costa.

Ordenar l'ús públic i garantir una vigilància efectiva

S'Albufera és també un espai sotmès a una pressió creixent i molt diversa d'ús públic. L'afluència de visitants, grups organitzats, activitats esportives, fotografia i observació de fauna o l'aparició de noves formes de mobilitat poden generar impactes especialment importants quan es concentren en determinats indrets o moments sensibles per a la fauna.

El nou PRUG hauria de determinar la capacitat de càrrega del parc, de les diferents zones i en diferents èpoques de l'any, per tal de poder establir límits o restriccions temporals quan siguin necessaris, i hauria de revisar l'ús de la xarxa d'itineraris, accessos i equipaments en funció no només de la sensibilitat ecològica sinó també del gaudi adequat per part de la diversa tipologia de visitants. Aquesta ordenació ha d'abordar també les noves formes de mobilitat i evitar que els usos públics es vagin consolidant simplement perquè ja es produeixen.

Però una bona regulació no serveix de gaire si no es pot garantir que es compleixi. Les memòries de gestió dels darrers anys han posat de manifest importants mancances de personal de vigilància, mentre el Parc ha d'atendre incidències relacionades amb accessos, pesca, cans, activitats esportives, abocaments, incendis i altres usos. Aquesta situació és especialment preocupant en un espai extens, amb múltiples accessos i amb necessitats de control que varien molt al llarg de l'any.

Per això demanam que el PRUG estableixi com a dotació mínima un agent de medi ambient amb dedicació completa i específica a s'Albufera, acompanyat d'una dotació suficient de zeladors d'àrees naturals i dels reforços estacionals necessaris.

No té sentit aprovar una regulació ambiciosa si després el Parc no disposa del personal necessari per garantir-ne el compliment.

El PRUG com a palanca de canvi per passar a l'acció

Més enllà de les mesures concretes, consideram que el nou PRUG ha de ser un instrument fonamentalment operatiu. Cada gran programa hauria d'identificar les actuacions necessàries, la seva prioritat, l'administració responsable, els terminis, els recursos i els indicadors que permetin comprovar si realment millora l'estat de conservació.

Els principals problemes de s'Albufera fa anys que estan diagnosticats i no han estat abordats convenientment. El nou PRUG ha de ser el mecanisme per passar del diagnòstic a l'acció i abordar amb decisió els problemes actuals del Parc i els seus reptes de futur. La implementació del Reglament europeu de restauració de la natura ofereix, a més, una oportunitat excepcional per impulsar i finançar actuacions de restauració a l'escala que s'Albufera necessita.

20 d'octubre de 2026

I Jornada Natura de Calvià: cal recuperar el projecte de Parc Natural del Ponent de Mallorca

Els valors naturals extraordinaris del municipi mereixen esser conservats i gaudits de forma sostenible, i els parcs naturals són eines integradores adequades per assolir aquests objectius

Intervenció de l'àrea de Conservació del GOB Mallorca durant la jornada de dissabte a Calvià.

El passat dissabte es va celebrar a Palmanova la «1ª Jornada Natura de Calvià, present i futur», organitzada per l'ajuntament i que comptà amb les intervencions de diferents investigadors i entitats científiques i conservacionistes.

Durant la jornada es repassaren els valors naturals més rellevants del municipi, les seves amenaces i els projectes i actuacions que s'estan desenvolupant per millorar la seva situació de conservació. Igualment es plantejaren propostes de recuperació i conservació d'espais naturals, com la zona humida de sa Porrassa.

Per part del GOB es revisà la diversa normativa i figures de protecció que són presents al municipi, i es repassà la situació del projecte de Parc Natural marítimoterrestre del Ponent de Mallorca, reclamant la seva reactivació. Recordem que el projecte de nou parc fou iniciat la passada legislatura però fou arxivat pel Govern actual. Igualment recordàrem el dèficit que suposa per al Paratge Natural de la Serra de Tramuntana no haver inclòs en la seva declaració bona part de la Serra als municipis de Calvià i Andratx, una mancança que caldria esmenar.

SEGUIMENT DE LA MIGRACIÓ DE LES AUS PLANADORES

Àguila calçada (*Hieraaeutus pennatus*). Tabor. 29/9/2026. Vicenç Roig

Des del grup d´ornitologia, enguany, es van programar dues sessions de seguiment de la migració de les aus planadores. Es van fer el diumenge, 13 de setembre i el dissabte, 3 d´octubre, al peu del turó de la Bruguera, a la penya de sobre el camí de can Pi.

Totes les observacions aconseguides es poden consultar a la web de Trektellen.

https://www.trektellen.nl

Per consultar les dades de les observacions també es pot entrar a partir de la web de la nostra entitat anant a ornitologia, després a censos, a continuació a migració i d´allí es pot entrar a Trektellen. Hi surt un mapa amb un punt vermell, clicant-hi a sobre surt directament l´estació de seguiment de la migració denominada Tabor-penya de la Bruguera.

Enguany hi ha dades des del 29 fins el 31 d´agost, de cada dia del mes de setembre i de l´1 fins el 15 d´octubre.

S´hi han incorporat observacions obtingudes tant des del Tabor com del turó de la Bruguera.

A més de les dades obtingudes de seguiment de la migració es poden consultar les gairebé tres-centes imatges introduïdes des de l´any 2021.

També hi ha imatges d´ocells de pas com el Mastegatatxes o el Mosquiter de passa.

Xoriguer (*Falco tinnunculus*). Tabor. 8/10/2026. Vicenç Roig

Enguany s´han detectat en migració les espècies de rapinyaires següents:

Àguila pescadora	(*Pandion haliaetus*)
Aligot vesper	(*Pernis apivorus*)
Àguila marcenca	(*Circaetus gallicus*)
Àguila calçada	(*Aquila pennata*)
Esparver	(*Accipiter nisus*)
Arpella	(*Circus aeruginosus*)
Arpella cendrosa	(*Circus pygargus*)
Milà negre	(*Milvus migrans*)
Aligot comú	(*Buteo buteo*)
Xoriguer	(*Falco tinnunculus*)
Falcó de la reina	(*Falco eleonorae*)
Falcó mostatxut	(*Falco subbuteo*)

Aligot comú (*Buteo buteo*). Turó de la Bruguera. 10/10/2026. Francesc Anguas

També s´han pogut observar espècies migradores planadores com la **Cigonya negra** i el **Corb marí gros** i d´altres espècies d´aus en migració com tudó, xixella, ballester, oreneta cuablanca, oreneta comuna, oreneta cua-rogenca ...

Com ja hem informat anteriorment la majoria d´exemplars provenen del nord o del centre d´Europa i el seu destí és a l´Àfrica o el sud de la península ibèrica.

Aquestes aus migratòries acostumen a passar per les serralades orientades de nord a sud on hi ha corrents ascendents d´aire calent durant gran part del dia.

Fent el seguiment de la migració, també s´han pogut observar espècies de rapinyaires no migradores com ara l´àguila cuabarrada i l´astor.

Arpella comuna (*Circus aeruginosus*). Tabor. 4/9/2026. Vicenç Roig

En el proper full informatiu es publicaran els resultats del seguiment de la migració del 2026.

GLOSSARI

Continuem aquesta secció, iniciada en el full informatiu del desembre del 2025, amb les següent paraules: **Maça** (eina de fusta que serveix per picar els tascons per estellar)(3a accepció) i **Troca** (Conjunt de fil o de cordó aplegat en forma més o menys rodona) (1a accepció).

MAÇA (ant. escrit també massa). f.

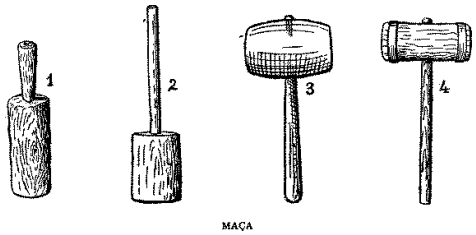

MAÇA

1, *de picar espart;*—2, *de la premsa de vi:*—3, *de fuster i boter;*—4, *d'esquerdar.*

|| 1. Arma antiga contundent, consistent en un bastó molt més gruixut d'un extrem que de l'altre, pel qual s'engrapa; cast. maza. Blanquerna pres una maça que'l pastor portava e venc vés lo lop abrivadament, Llull Blanq. 49, 4. Donà-li tal colp de la maça sobre lo capell de ferre, que'l cervell li féu exir per les orelles, Muntaner Cròn., c. 134. Ne Meguera pregarà Hèrcules que't fira ab la sua maça, Curial, iii, 16. Retronen pels comellars | los colps fexuchs de les maces, Picó Engl. 27.

|| 2. Bastó de metall, acabat en un extrem per una cabota relativament voluminosa, que porten com a insígnia certs funcionaris que representen els porters o obridors de camí d'una comitiva reial, municipal, etc.; cast. maza, porra. Los sotsporters maces ab ferres sens gallons pusquen portar e no totes cubertes d'argent, Ordin. Palat. 100. Los cònsols vengueren als consellers ab masses altes, Bruniquer Rúbr. v, 193.

|| 3. Instrument compost d'una peça de fusta o d'altra matèria dura, massissa i relativament voluminosa, que per un cap té una prolongació més prima que serveix de mànec o agafador; serveix per a diferents usos, principalment per a produir una pressió o percussió feixuga. Una massa gran de fust, doc. a. 1546 (Alós Inv. 50). El càrritx... picaven ab masses de fusta, Galmés Flor 160. Masses d'esclafar grava, Víct. Cat., Ombr. 50. Especialment: a) El que s'empra per a esclafar coses contingudes dins un morter; cast. mano de almirez. Un morter de coure ab sa masse, Capbrevacions Mall. a. 1594, f. 14 vo.—b) El que serveix per a pitjar la brisa dins la gàbia de la premsa i els raïms dins la portadora (Penedès).—c) Piló de fusta que s'emmetxa davall la rutlla de la premsa de fideus i que prem la pasta dins el poal (Porreres).—d) Bastó acabat en un extrem per una bolla, que s'empra per a sonar el bombo o timbal.—e) Bastó amb bolla, més petit que l'anterior, amb què es sona el tambor; cast. palillo. Un tambó amb ses masses corresponents, Roq. 43.—f) Bastó de devers dos pams de llarg, que, unit al collar dels gossos, no els deixa alçar el cap; cast. trabanco.—g) Cadascuna de les peces de fusta, amb mànec, damunt dues de les quals descansa l'eix del bombo o corró de pressió de les màquines d'estampar quan no treballen (Pons Ind. text.).—h) Mena d'aixa petita amb el tall molt amorrat i gruixut, que serveix per a arrencar l'escorça dels suros un cop són pelats (Les Gavarres, ap. BDC, xiii, 125).

|| 4. Eina de percussió, composta d'un cilindre o paral·lelepípede de fusta o de ferro amb un mànec entravessat pel mig, que serveix en diferents oficis per a esclafar, trencar o aplanar alguna cosa; cast. maza. El fuster pegant amb sa massa damunt els cèrcols, Rosselló Many. 104.

|| 5. La llanterna de cada una de les espigues de la premsa de vi, que és allà on fiquen la barra per a fer rodar aquelles (Porreres).

|| 6. Peça de les manxes de ferrer, a manera de caixa quadrada, situada entre les manxes pròpiament dites i el canó por on l'aire se'n va a la fornal (Mall.).

|| 7. Capça, recipient semblant al cap d'una maça. Quatre masses de exerops, dues plenes e dues miges, doc. a. 1529 (arx. parr. Sta. Col. Q.). Masses de píndoles en tots los potets, ibid. Item 32 masas de axerop, doc. a. 1785 (Aguiló Dicc.).

Loc.

—Sord com una maça: es diu per ponderar la sordera d'una persona (val., mall.).

Refr.—a) «En esser maça, ja picaràs»; es diu a un qui demostra ganes de comandar sense tenir autoritat legal (Mall.).—b) «Déu té una maça que pega i no amenaça»: significa que les males accions no queden sense càstig.—c) «Totes les maces són pesades» (Gandesa); «Totes ses maces rompen es cap» (Mall.); «Totes ses maces fan mal» (Men.): expressions en què es juga amb l'homonímia de maça i massa (=excessiu) per a indicar que tots els excessos són dolents.—d) «Qui donació en vida faça, que li esclafin el cap amb una maça».

Fon.: másə (pir-or., or., bal.); másɛ (occ.); másа (val.).

Intens.:—a) Augm.: maçassa, maçarra.—b) Dim.: maceta, macetxa, maceua, maciua, maçona, maçarrina.—c) Pejor.: maçota, maçot.

Etim.: del llatí mattĕa, mat. sign. ||

DCVB Diccionari català - valencià – balear

TROCA f.

|| 1. Madeixa (|| 1). Item | troca de seda morada fluxa, doc. segle XIV (arx. parr. de Sta. Col. de Q.). Dues troques de burells bernadins, doc. a. 1523 (Alós Inv. 46). Ell aguantava totes les troques i els altres s'enduien els cabdells, Vidal Mirall 107.

|| 2. a) Nombre de fils contingut en cada faixa de les que es fan en l'ordit a mà.—b) En el treball de cotó, quantitat de fil equivalent a 500 canes de llargària.—c) Nombre de 80 fils continguts en els ordits de seda (Pons Ind. text.).

|| 3. Paper, fusta, etc., que en cabdellar una madeixa es queda al cor del cabdell (Benassal).

|| 4. Palet de fusta usat per a girar els budells en voler netejar-los per fer embotits (Benassal).

|| 5. Faixa de llana, de 25 cm. d'ampla per 14 pams de llargària, que els homes portaven embolicada per la cinta per defensar-se del fred (Mall.); cast. faja, ceñidor.

Fon.: trɔ́kə (or.); trɔ́kɛ, trɔ́ka (occ.); trɔ́ḳə, trɔ́c̣ə (mall.).

Etim.: probablement del llatí tŏrques ‘collar’.

DCVB Diccionari català - valencià – balear

309 AGENDA NOVEMBRE 2026

CALENDARI DE REUNIONS

Dijous, 26 de novembre del 2026, a les 19 hores, a la masoveria de can Sostres. **Reunió del grup d´ornitologia.**

Dijous, 26 de novembre del 2026, a les 19,30 hores, a la masoveria de can Sostres. **Reunió de junta directiva.**

Les reunions de la junta directiva de l´ANT són obertes a la participació de tots els membres de l´associació, amb veu i sense vot.
Les reunions del grup d´ornitologia són obertes a la participació de totes aquelles persones que tinguin interès en el món de les aus.

ACTIVITATS DE L´ANT

Dissabte, 21 de novembre del 2026, a les 9 del matí, a la plaça de l´Ajuntament. **Passejada botànica de tardor.** Caminarem cap a can Reinal, pujarem a la creu de Sant Pau i tornarem cap al poble per can Coll, en un recorregut d'aproximadament dues hores, que aprofitarem per conèixer algunes de les falgueres que viuen als nostres marges. Heu de portar calçat adequat, aigua i és recomanable pantaló llarg. No pararem per menjar, veniu esmorzats o porteu alguna cosa lleugera per picar. No s'accepten mascotes.

Dilluns, 30 de novembre del 2026. Finalitza el termini per respondre a les dues fotografies del mes de novembre del **25è Concurs d´identificació fotogràfica d´aus**. Si voleu participar en aquest concurs demaneu de rebre les fotografies per correu electrònic a l´adreça: salessergi@gmail.com

ALTRES ACTIVITATS

Diumenge, 1 de novembre del 2026, a Andratx. **Jornada de voluntariat a La Trapa.** La Trapa és una finca de 81 hectàrees situada a l'extrem sud-oest de la Serra de Tramuntana, i pertany al municipi d'Andratx. El seu paisatge presenta un elevat grau de desertificació, a causa dels incendis forestals patits el 1994 i 2013, però tot i això presenta una biodiversitat molt rellevant, amb presència de nombrosos endemismes vegetals i d'espècies de fauna emblemàtiques. El llegat històric i etnològic a la finca és important, ja que al segle XIX s'hi va implantar un monestir trapenc i a més a més hi ha una representació molt destacable d'arquitectura popular amb la tècnica de pedra en sec. El 1980 va ser adquirida pel GOB gràcies al suport popular, institucional i d'entitats amb l'objectiu de preservar i conservar els seus valors amenaçats per un projecte de parcel·lació i urbanització. De d'ençà, hi duim a terme treballs de recuperació i conservació del patrimoni natural i cultural, facilitant la interpretació ambiental i el gaudi per part dels visitants. Organitzada pel Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa. (+34) 971 49 60 60 info@gobmallorca.com

Dissabte, 7 de novembre del 2026, a les 18 hores, a la Lleialtat Santsenca (C. Olzinelles 31, Barcelona). **Parlem del llop a Catalunya. Conèixer per comprendre.** L'acte serà presentat i conduït per Evelyn Segura, bióloga i divulgadora ambiental, i comptarem amb la presència del Director General de Polítiques Ambientals i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya, Marc Vilahur; el responsable de seguiment de l'ós i el llop del Cos d'Agents Rurals, Gabriel Lampreave; i Natalia Sastre, Directora Científica del projecte Loupo que juntament amb els representants de Grup Llop Catalunya faran un debat sobre el present i futur del llop a Catalunya. També comptarem amb la presència d'Andoni Canela, realitzador i fotògraf de natura, que està presentant el nou documental "Durmiendo con Lobos", que serà entrevistat per Evelyn Segura. Els convidats formaran una taula rodona on valoraran, amb la participació del públic, els elements clau i beneficis que aporta el llop a Catalunya en aquest segle XXI. Organitzat pel Grup Llop Catalunya. www.grupllopcatalunya.cat

Dimarts, 17 de novembre del 2026, a Riells. **Caminada: Sortida circular a Riells i Sant Miquel del Fai.** Riells → Gorg d'en Jeroni → Sant Miquel del Fai → salt d'aigua del Tenes → Les Fontetes → Paller del Boll → Riells. Tot el dia. El lloc i hora de trobada es donarà un cop la inscripció confirmada. Organitzada per Caminants de Collserola i Depana. T. 93 210 46 79 info@depana.org

Dissabte, 28 de novembre del 2026, de les 9 a les 11 del matí, a Garcia. **Anellament científic d'ocells**. Participa a l'anellament científic d'ocells dins del Projecte del riu Siurana. Descobreix el seguiment científic d'ocells i observa de prop les espècies d'ocells que hi ha al riu Siurana, amb l'anelladora experta de l´ICO Jessica Bernal. L'anellament és un mètode d'estudi de la biologia dels ocells, els seus desplaçaments i les seves relacions amb el medi natural. Aquesta activitat s'inclou dins del projecte "Pla de Gestió i Conservació Ecològica de la conca del riu Siurana i planes del Priorat" del GEPEC-EdC. Tel. 977331142 - secretaria@gepec.cat

GRUP DE WHATSAPP D´ORNITOLOGIA A TORRELLES DE LLOBREGAT

El grup d´ornitologia de l´ANT va crear un grup de WhatsApp per intercanviar informació i observacions entre les persones interessades en l´avifauna de l´entorn de Torrelles de Llobregat. De moment és format per tretze persones.

És obert i per integrar-s´hi no cal ser membre de l´ANT.

Es pot fer en aquest enllaç:

https://chat.whatsapp.com/ LJBRvkfrblbBzyDtpEXYiK